

AMERIKA ESPERANTISTO

APRIL, 1915

For Esperanto and Peace!

Spread the doctrine of both by using the Poster Stamp.

1 sheet, 24 stamps, 15c. 6 sheets, 144 stamps, 60c
12 sheets, 288 stamps, \$1.00

**Special Offer, to Members of E. A. N. A. only,
2 Sheets, 48 stamps, 25c**

THE ESPERANTO ASSOCIATION OF NORTH AMERICA
Newton Centre, Mass., Usono

TEXT-BOOKS AND DICTIONARIES

ENGLISH

Complete Grammar of Esperanto, Kellerman, cloth \$1.25.

The most scholarly text-book, with clear concise explanations of all grammatical points, 60 graded reading lessons, 58 graded exercises for translation, and excellent vocabularies, general and special.

Esperanto at a Glance, Privat, 15c.

La Esperanta Kunulo, Wood, 25c.

Esperanto Manual, Jones, 35c.

Grammar and Commentary, Cox, cloth 75c.

Introduction to Esperanto, Baker, 5c, dozen 50c.

Pictorial Esperanto Course (Cart), Mann, 35c.

Primer of Esperanto, O'Connor, 10c.

Students' Complete Text - Book, O'Connor, cloth 50c.

Traveller's Esperanto Manual of Conversation, O'Connor, 17c.

Dictionaries

English-Esperanto, Rhodes, 600 pages, cloth, \$2.00.

English-Esperanto, Hayes and O'Connor, boards 50c.

Handy Pocket Vocabulary, O'Connor, 10c.

English-Esperanto and Esperanto-English, Esperanto-English, Millidge, 486 pages, \$1.50.

A most complete work, containing full and accurate definitions, explanations, synonyms and examples.

ESPERANTO

Ekzercaro, Zamenhof, 35c.

Exercises from the Fundamento de Esperanto.

Esperanta Sintakso, Fructier, 45c.

Tutmonda Lernolibro, Marechal, 33c.

Ekzercoj de Aplikado, Beaufort, 28c.

Fundamento de Esperanto, Dr. Zamenhof, 96 pages, 50c, cloth, 70c.

Contains important preface by Dr. Zamenhof, the fundamental grammar of the language, the "Ekzercaro," and the "Universala Vortaro," with explanations in English, French, German, Russian and Polish.

Kursa Lernolibro, Privat, 18c.

Excellent for class work.

Kurso Tutmonda, Gasse, 25c.

Dictionaries

Anatomia Vortaro, Medicina Esperantista Grupo, 76 pages, 45c.

Esperanto, Latin, English and French anatomical terminology.

Du Mil Novaj Vortoj, Boulet, 45c.

Contains two thousand words from the works of Dr. Zamenhof, which are not found in the Universala Vortaro.

Enciklopedia Vortareto Esperanta, Verax, cloth \$1.50.

An excellent dictionary of technical terms with definitions in Esperanto, and French equivalents added.

Matematika Terminaro kaj Krestomatio, Bricard, 59 pages, 22c.

Terminology necessary in arithmetic, algebra, geometry, etc.

Naŭlingva Etimologia Leksikono de la Lingvo Esperanto, Bastien, 247 pages, 90c.

Plena Vortaro, Esperanto-Esperanta kaj Esperanto-Franca, Boirac, 2 vols. and supplement, \$2.50.

Universala Vortaro de la Lingvo Esperanto, Zamenhof, 30c.

The original vocabulary of the language with translations in French, English, German, Russian and Polish.

Unua Oficiala Aldono al la Universala Vortaro, 15c.

First list of words officialized for addition to the original Esperanto vocabulary.

Vortaro de Esperanto, Kabe, cloth \$1.20.

A standard and valuable book.

FOREIGN TEXT-BOOKS AND DICTIONARIES

Prices on Text-Books, etc., in any language will be furnished on request.

PROSE

Any book not here listed will be imported, if possible, on request.

Aladin aŭ la Mirinda Lampo, Cox, 60 pages, 18c.

Ali Baba kaj la 40 Rabistoj, Cox, 14c.

Alicio en Mirlando (Carroll), Kearney, 35c.

Antaŭen Kun Kredo, 205 pages, 80c.

A good collection of short stories, from Pola Esperantisto for 1911.

Aventuroj de la Kalifo Harun Al-raŝid, Cox, 32 pages, 15c.

Batalo de L'Vivo (Dickens), Zamenhof, 33c, cloth 65c.

Bildolibro Sen Bildoj (Anderson), Lederer, 35 pages, cloth 33c.

Series of fairy tales translated from the Danish.

Blinda Rozo (Conscience), Van Melkebeke, 52 pages, 30c.

Translation of a story from the Flemish.

La Blonda Ekberto (Tieck), Fischer, 30 pages, 20c.

A fairy tale from the German.

La Bruna Lilio, Col. J. C. Cooper, 8 pages, 6c.

An original fairy story by an American samideano.

Bukedo, Lambert, 157 pages, 50c.

A collection of original semi-technical articles by Prof. Lambert of Dijon University.

Diversaĵoj (Rosny, Lemaitre, de Maistre), Lallémant and Beau, 67 pages, 45c.

Stories from the works of three popular French writers.

Dr. Jekyll kaj Sro. Hyde (Stevenson), Morrison and Mann, 94 pages, 40c.

Du Rakontoj (Ĉehov), Kotzin, 30 pages, 11c.

Two typical stories from the Russian.

Elektitaj Fabeloj (la Fontaine), Valant, 64 pages, 18c.

Collection of classic fables mostly in verse.

Eĥoj el Manila, McClellan, 99 pages, 35c.

An excellent collection of interesting essays and stories, with portrait.

En Fumejo de L'opio (Reymont), Kabe, 16 pages, 17c.

En Malliberejo (Ĉirikov), Kabe, 32 pages, 14c.

A pathetic little story from the Russian.

En Rusujo per Esperanto, Rivier, 129 pages, 45c.

Experiences of a Frenchman traveling in Russia without any knowledge of the native language.

Esperantaj Prozaĵoj various authors, 246 pages, 60c.

Fables, stories and sketches translated from well-known writers, or written originally by twenty Esperantists of different nations.

Esperanta Legolibro por Lernantoj, Dr. Andreo Fiŝer, 113 pages, 25c.

A useful book of prose, poetry and anecdotes, translated and original.

Fantomoj (Turgenev), Fiŝer, 48 pages, 10c.

A ghost story.

Fatala Ŝuldo (Dalsace), Ferter-Cense, 318 pages, 85c.

An interesting novel along theosophical lines.

Fundo de L'Mizero (Sieroŝevski), Kabe, 91 pages, 25c.

A gloomy picture of life in a Siberian leper colony, translated from the Polish.

Gulliver en Liliputlando (Swift), Inman, 62 pages, 35c.

Illustrated in colors.

Internacia Krestomatio, Kabe, 107 pages, 40c.

Translations of eight stories from different languages.

KARLO, Privat, 47 pages, 15c.

An easy reader for beginners and a standard book for class use.

Karmen (Merimee), Meyer, 56 pages, 35c.

A translation of the romance upon which is based the well known opera "Carmen."

La Karavano (Hauff), Eggleston, 106 pages, 33c.

A number of excellent stories translated from the German.

Kaŭkaza Kaptito (Tolstoj), Sarapova, 48 pages, 10c.

A story of escape and capture.

LA KOLOMBA PREMIO (Dumas), Papot, 48 pages, 10c.

An amusing satirical sketch from the French.

Krestomatio Por Infanoj kaj Komen-cantoj, Frenckell, 34 pages, 15c.

A collection of short stories, anecdotes, enigmas and verse, for the beginner in Esperanto.

La Kaŭzo de la Senlaboreco, H. C. Mees, 58 pages, 35c.

Laŭroj, various authors, 139 pages, 50c.

Collection of eleven interesting original stories.

Legendoj (Niemojewski), Kuhn1, 232 pages, cloth 65c.

A collection of twelve short stories from the Polish.

Libro de L'Humoraĵoj, Lengyel, 195 pages, 60c.

Collection of really humorous anecdotes, with 38 illustrations.

Maja Nokto aŭ la Droninto (Gogol), Frenckell, 35 pages, 15c.

A story from the Russian.

Marta (Orzesko), Zamenhof, 237 pages, 95c.

A sad and powerful novel by one of the most famous Polish novelists.

Monadologio (Leibniz), Boirac, 31 pages, 16c.

A philosophic booklet.

LA MOPSO DE LIA ONKLO, Chase, 48 pages, 15c.

A grotesque "yarn," with a laugh in every line.

Mirinda Amo, Luyken, 295 pages, 75c.

An original novel in clear and simple Esperanto, having an interesting plot and deserving of a prominent place in Esperanto literature.

La Patrinoj (Avetis Aharonjan), Dr. Andreo Fiŝer, 32 pages, 10c.

A character sketch by one of the most noted authors.

Patroj kaj Filoj (Turgenev), Kabe, 165 pages, 65c.

A noteworthy novel from the Russian which should be read by every Esperantist.

Paŭlo Debenham, Luyken, 227 pages, 55c, cloth 80c.

A novel original in Esperanto, therefore worthy of special attention aside from its intrinsic interest.

Pola Antologio, Kabe, 154 pages, 58c.

Nineteen interesting stories translated from the works of various authors.

La Premiito, Herschel S. Hall, 24 pages, 6c.

This prize winning story originally published in "La Ondo de Esperanto," has intrinsic interest since it is the work of an American, who is already favorably known to our readers.

PRINCO VANC' (Putnam-Bates), Harris, 96 pages, 35c; cloth, gold stamped 75c.

An excellent translation of a modern fairy story, which is sure to be enjoyed by every Esperantist, for its genuine humor, real interest and beautiful Esperanto.

(To be continued)

Amerika Esperantisto

American Esperantist

Entered as second-class matter May 15, 1913, at the Postoffice at West Newton Station, Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879.

Published Monthly by

THE AMERICAN ESPERANTIST COMPANY (Inc.)

WEST NEWTON, MASS.

ONE DOLLAR A YEAR Eksterlande \$1.25 (Sm. 2.50) SINGLE COPY TEN CENTS

Mallongaj verkoj, tradukaĵoj kaj novaĵoj ĉiam prefere akceptitaj. Oni ne resendadas neakceptitajn manuskriptojn, se la sendinto ne kune sendis la resendpagon. La Redakcio konservas por si la rajton korekti manuskriptojn laŭbezone.

Oni donos la preferon al manuskriptoj skribitaj skribmaŝine.

VOL. 17

APRIL, 1915

No. 1

Exposition Grounds, San Francisco, Calif.

Dr. C. H. Fessenden,
Newton Centre, Mass.

Just secured 11th Universal Congress Esperanto. Paris request our committee and national Association name two members Central Congress Committee. Do you favor Yemans who arrives here June? If not suggest. We shall elect second member here. Must immediately submit Paris subjects for discussion in Congress. Unfailing send ideas and suggestions by mail. Prompt cooperation imperative as time is short.

D. E. PARRISH

P. P. I. E. San Francisco

Bureau of Conventions.

This telegram was received at the Central Office just as the April number was going to press. We will be forced to hold details until the May issue. Plans are already being made to form Eastern "karavanoj," and in order to have something definite to work on, please inform us if you have the least idea of visiting the San Francisco Exposition, the Tutpacifika Esperanta Kongreso, the 8th National Esperanto Congress, and the 11TH UNIVERSAL ESPERANTO CONGRESS,— all to be held in San Francisco, Calif., August 22 to 29, 1915.

WORLD GLEANINGS

Great Britain. The Church Esperantist League, organized some months ago, now has about 140 members. It is hoped to publish at the conclusion of the war, if not before, a translation of the Anglican Prayer Book. The growth and success of the League has not been harmed by the outbreak of the war as much as was at first anticipated, and efforts are being made to strengthen and increase the communication between Continental Churches and those in the old country.

At a public propaganda address given in the Royal Philosophical Hall, Glasgow, (Scotland), Rev. Prof. J. E. McFadyen, D. D., Professor of Old Testament Literature in the U. F. Church College, Glasgow, spoke on "How I was converted to Esperanto." We are glad to note that Professor McFadyen's introduction to the International Language occurred at the National Convention of Esperantists held at Chautauqua here some years ago.

Mr. G. J. Cox, author of the "Esperanto Grammar and Commentary," is serving at the front, while Mr. Harold Clegg, Secretary of the British Esperanto Association is at present in Belgium in charge of the Esperanto Ambulance No. 1.

Spain. An encouraging sign of the awakening of Esperanto propaganda in this country is the fact that the Esperanto journals which at the outbreak of the war suddenly ceased, have again appeared. "Kataluna Esperantisto" (Jan.-Feb.) has been received. S-ro Fred Pujula, Director of the Catalonian Federation, has been mobilized with the French troops, and is engaging in active service.

Germany. Regular meetings of the various groups are still being conducted in spite of the terrible ravages of the war, in Danzig, Dresden, Elberfeld, Essen, Gera, Godesberg, Hagen, Leisnig, Munster, Leipzig, Mulhausen and numerous other cities. The favorite theme of discussion in every group seems to be "My Military Experiences in" by one or more returned heroes. In Zossen a course in Esperanto has been opened among the prisoners of war, the military authorities having officially permitted the use of the International Language in correspondence between the captives.

One of the renowned higher schools for civil engineers, the "Friedrichs-Polytechnikum" located at Coethen-Anhalt, now conducts an obligatory course in Esperanto for all students during the first two

semesters. The very complete 130-page catalog of the Institute which has just been received, gives the name of the instructor of this course as Prof. Hermann Mangelsdorf. It is given in the catalog as follows:

Introduction into Esperanto. One lecture weekly. Its place among languages. Wordtreasure, wordbuilding and grammar. Its growing use in industry. Base-Dr. Schramm Lehrbuch d. Esperanto.

Advanced course. I practice lesson weekly. Base-Dr. Schramm, Fortbildungsbuch.

Commercial Correspondence in Esperanto. I practice lesson weekly. Base-E. Bachmann, Handelskorrespondenz.

Austria. We are glad to learn that the report of the death of Prof. Bujwid has been found untrue. Prof. Bujwid was injured in an automobile accident but was not killed, and is now fully recovered from the effects of his experience.

In Wien two courses for boys have been opened in the elementary schools, having an enrollment of eighty students.

France. At a meeting of the Society for the Propagation of Esperanto held at the home of S-ro Rollet de l'Isle, it was decided during the war to continue the publication of the "Bulletin Officiel," as "La Movado," its official organ, (and in fact practically all of the French journals) has temporarily suspended. The "Bulletin" will contain the official communications of the Society, chronicle, etc.

At a talk given in Lagny, near Paris, S-ino Ferter of the Central Office addressed an important gathering made up for the most part of officers and soldiers stationed in the vicinity, who became much interested in the subject of an international language. The most aged of the members of the Lagny group was present, an intelligent man of 108 years, who declared after the lecture, that Esperanto is one of the chief beauties he has known during his whole life.

Argentine. The important "Colegio Comercial Ibero" in Rosario is conducting a course in Esperanto in connection with its regular work. Although there are several free courses already in the city conducted by various groups, this pay course is exceedingly well attended.

"Ho, mia amiko, kiel vi statas? Ĉu vi havas prosperon?"

"Jes, mi instruas klason de negocistoj pri atleteco, po kvin dolaroj ĉiujare."

"Nu, la prezo ŝajnas alloga, sed ne povas esti profita al vi."

"Ho, vi ne komprenas. Post kelkaj semajnoj ĉiuj lernantoj ĉesas kaj mi tuj fondas alian klason."

Tradukis, Ho Ho

KRONIKO NORDAMERIKA

Oakland, Calif. La 7an de marto, dimanĉvespere, okazis Esperanta kunveno kaj festeno en Key Route Inn, en ĉi tiu urbo. 33 gesamideanoj el la marbordaj urboj ĉeestis. Bona programo konsistanta el paroladoj, deklamoj kaj muziko estis provizita. S-ro D. E. Parrish paroladis pri "Esperanto kaj la Eŭropa Milito," kaj S-ro A. S. Vinzent pri Pan-Amerika kaj E. A. N. A. kongresoj kunvenontaj ĉe San Francisco dum Aŭgusto.

New York, N. Y. Prof. H. W. Hetzel, el Philadelphia, paroladis pri Esperanto, la 12an de marto, je la "Morris" Altlernejo. La Bronx Esperanta Societo kiu prizorgis la programon ricevis multajn interesusulojn, kiel rezulton de la interesa propagandado.

En la "Labor-Temple," Marton 15an, 16an kaj 17an, la Novjorkaj samideanoj aranĝis ekspozicion de Esperantaĵoj kiuj altiris al la loka movado multe da publika intereso kaj reklamado. La 16an, ĉe la ekspozicio, la Esperantaj grupoj el la "Ferrer" lernejoj (ĉiuj infanoj) kaj la grupo de Bohemaj Esperantistoj, kantis esperante por la ĉeestantoj.

Washington, D. C. Federacio de la grupoj en ĉi tiu urbo efektiviĝis, kaj nun ekzistas la "Kolumbia Esperanta Unuiĝo." Grava vizitanto je la unua kunveno de la Unuiĝo estis S-ro Allan Davis, Estro de la Komerca Altlernejo,—la plej granda en ĉi tiu urbo. S-ro Davis faris aranĝojn kun la oficistoj de la Unuiĝo por paroladoj en la Altlernejo, kaj la 17an de Marto tri anoj de la grupo kaŭzis multe da intereso inter la studentoj kiuj ĝoje ricevis propagandilojn disdonitajn. Oni povas esperi ke nova klubo inter la studentoj ĉe ĉi tiu Komerca Altlernejo organiziĝos, kiel rezulto de la laboro.

S-ro H. A. Babcock, ano de la Unuiĝo, nun instruas ses gejunulojn ĉe sia hejmo.

Erie, Pa. "Nia, Espero" Klubo nun vigle propagandas por enmeti la internacian lingvon en la lernejojn de la urbo.

Worcester, Mass. S-ro J. C. Pellett, Vic-Prezidanto de la Worcester Esperanta Societo, la 25an de Februaro faris paroladon en Salisbury Hall, pri la "Eŭropa Milito kaj Esperanto." Lumbildoj el la milita distrikto estis montrataj kaj la uzo de la internacia lingvo en la Ruĝa Kruco estis klarigata.

Cleveland, Ohio. Esperanto reviviĝas en Cleveland. S-ro Stanley Kozminski nun gvidas kurson de dek unu entuziasmoj, ĉiulunde vespere, en la okcidenta biblioteko.

Detroit, Mich. D-ro Tobias Sigel, konsilanto por la Centra Distrikto, parolados pri Esperanto antaŭ la "Cosmos" Klubo, Aŭguston la 3an.

PER TONDILO KAJ GLUAJO

Rockford, Ill. La "Svenska Tribunen-Nyheter" granda sveda gazeto ĉi tie nune komencis enpresi lecionojn de Esperanto. Redakcie, oni ankaŭ priskribas la kurson.

Gloucester, Mass. "Five-year-old Billy Walsh, son of Asst. Dist. Atty. Wm. E. Walsh, of Pittsburg, is going to make an address in seven languages, one of them Esperanto, at the convention of the Northwestern Teachers' Association in Sioux City, Ia. In addition to being a linguist, Billy is a fair botanist and astronomer."

"Times," Mar. 5, 1915.

Boston, Mass. "The progress of Esperanto is shown by the fact that 2500 books including six full-length original novels, are now published in that language, as compared with only 29 in 1889."

"Globe," Mar. 19, 1915.

Detroit, Mich. "The number of Esperanto societies increased from 26 in 1901 to 2000 in 1911."

"Electric Ry. Service" Feb. 26, 1915.

Newport, R. I. A number of letters appearing at intervals in the Newport "News," signed "Esperanto," present in a modern and sane fashion some worth-while opinions concerning the present crisis in Europe. Altho the International language has not yet been mentioned, we presume "Esperanto" will bring it into notice at an opportune time.

Pittsburgh, Pa. In the "Gazette" of Feb. 28, an interesting editorial, "A Chance for Esperanto," sets forth in practical fashion the need for a secondary language in the present conflict. ". . . The adoption of Esperanto by any considerable number of the warriors would be a splendid advertisement for the universal tongue, for its advantages would be spread far and wide upon the return of the soldiers to the walks of peace, . . ."

Worcester, Mass. An English translation of Claudias Colas' original Esperanto story "An Episode of the War" has just appeared in the Evening Post (March 18). Another edition of the Evening Post contained the English translation of a letter received from a former Antwerp Esperantist policeman, now in Holland with the Belgian forces. Both translations were made for the paper by the U. E. A. Delegate No. 84 in Worcester.

Annapolis, Md. "The Evening Capital" (March 22) publishes the English translation appearing in the March **Amerika Esperantisto**,—The Language of the Peace Agreement.

TUTPACIFIKA ESPERANTA KONGRESO

August 22d-29th, 1915

We have nothing much to report other than that our affairs regarding the congress are progressing much better than had been expected. Arrangements are now being made for the use of a suitable hall in which to hold our "Internacia Balo," which we expect to make the one bright light of our congress. We are also corresponding with various parties regarding the chartering of a sufficiently large steamship for our trip about the Bay of San Francisco, during which we will stop off and picnic on one of the numerous beautiful islands which dot this magnificent bay. We have just completed arrangements for the lease during the week of Aug. 22nd of a well furnished and finely situated residence of twelve large rooms, situated only four blocks from the Exposition upon a hill overlooking the entire Exposition. We expect to be able to accommodate from twenty to twenty-five kongresanoj here. It is our intention to lease residences such as the above or groups of rooms in rooming houses or hotels so that Esperantists will be able to speak the kara lingvo morning, noon and night.

The Exposition is now sending throughout the world thousands of copies of their Fact Book which we translated, and which, after a good deal of persuasion, they consented to publish. This is, we believe, the first time that a book of its size and importance has been published by an International Exposition occurring in the United States. It constitutes a very good propagandilo.

This is **your** congress; we are only your agents. It would be of great help to us if you would cooperate in making this congress

the most successful gathering of Esperantists ever held in this country. You can best do this by sending in the money for your Congress cards now, as some of you have already done. We also advise that you send in the money to secure rooms during the Congress, and that you do it **now**. You will save time, money and trouble in so doing because we can secure better quarters at more reasonable rates than we will be able to after a few months. Please use the blank that is to be found elsewhere in sending all remittances.

On Saturday evening, May 1st, at the banquet room of the Hotel Sutter, Sutter and Kearney Sts., San Francisco, the Esperantists of the Bay Cities will meet for their Esperanto dinner. We will be glad to receive any visiting Esperantists. Those of you that will be in town and would like to attend will please advise F-ino M. D. Van Sloun, 946 Central Ave., San Francisco, before April 25th. The dinner is \$1.00 per plate; informal.

TUTPACIFIKA ESPERANTA KONGRESO

A. S. Vinzent, Treasurer

ALVOKO

En decembro 1908 (mi estis tiam la prezidanto de la Pennsylvania Esperanto Association, ankaŭ la prezidanto de la Philadelphia Esperanto Society) mi lasis la Esperantan movadon kaj fariĝis Idisto, kaj forte batalis por reformoj. Ŝajnis al mi, ke la Akademio arbitre rifuzas atenti la fortajn demandojn pri la (laŭ mi) necesaj reformoj; kaj mi opiniis, ke la sola metodo por atingi tiajn reformojn estas per Ido.

Mia motivo estis tute sincera. Mi tute ne deziris detrui, ne deziris malhelpi, nur deziris progresigi la ĝeneralan movadon; ĉar mi forte opiniis, ke Ido estas nur Esperanto simpligita. Mi opiniis, ke la movado estas, plejparte, ia specimeno de "amuzaĵo," kaj ke la ĝusta tempo por fari plibonigojn estas antaŭ ol la movado fariĝus serioza, prefere ol poste.

En la komenco mi malŝatis la (laŭ mi) meĥanikajn neperfektaĵojn, la literojn supersignitajn, kiuj ŝajnis malhelpi la propagandon, speciale per la gazetaro (la amerikanoj, simile al la angloj, ne tute estimas la supersignojn eĉ en la aliaj naciaj lingvoj). Aliaj laŭdiraj neperfektaĵoj, la finaloj -aj, -oj, -uj, alvenis al mi pro mia antaŭjuĝo. Kaj, se mi tiam ne tute ŝatis la Esperantan vortformadon, tio ne estas pro mia lingvistika scio, ĉar mi estas nek lingvisto, nek gramatikisto. Alivorte, mi akceptis la Idan vortformadon, ĉar ĝi ŝajnis al mi forigi multajn (mi ripetas, "laŭ mi") Esperantajn neperfektaĵojn; ŝajnis

montri logikan sistemon, dum Esperanto aperis kvazaŭ ĝi ne havas—almenaŭ, ne ekspluatata—ian sistemon. Alivorte, mi tiam ne tute komprenis la Esperantan vortformadon. Tamen, rilate al ĉi tiu lasta, mi ricevis en aŭgusto 1914, pro la boneco de S-ro Saussure, ekzempleron de "La Vort-Teorio en Esperanto," kiu forigis miajn malfacilaĵojn.

Sed, kio okazis?

Kelkfoje kiam mi revenis provizore al Esperanto, mi trovis, je mia miro, ke mi povis legi kaj skribi multe pli facile, ol per Ido. Kial? Estas pro la diferenco inter la teoria kaj la praktika metodo! Estas la diferenco inter la sistemo tro rigida kaj la sistemo elasta! Mi trovis, ke ĉiu reformemulo havas sian propran ideon pri la plibonigoj; ke, se la Akademio akceptis iajn reformproponojn, tio multe plaĉis al la proponantoj; sed, se la Akademio decidis kontraŭ la proponantoj, ili tuj ekkoleriĝis kaj laŭte sciigis la nekompetencon de la Akademio, kaj ili aŭ aligis sin al la alia movado, aŭ ekspluatis siajn proprajn lingvojn.

Unufojon mi laboris por Volapuk, poste mi laboradis por Esperanto, kaj dum sep jaroj mi laboradis por Ido. Nun, kion ni havas? Ni vidu! El la reformaj interdisputoj naskiĝis: Reform Neutral, Adjuvilo, Interlingua, Romanal, Europal, Perfectlinguo, Simplinguo, Omnez, Lingvo Kosmopolita, Veltlang, Nepo, Homapar, k.t.p., k.t.p.

Dume, nenio estis atingebla!

Miajn okulojn mi komencis malfermi al mi!

Post longa, zorga konsidero mi atingis la decidon reveni al ESPERANTO kaj denove stari sub la verda standardo, fariĝi konservatoriulo.

Same kiel, je la komenco de la nuna militego, la samlandanoj forĝis siajn interdisputojn kaj unuigis sin por defendi la patrujon, tiel ni, reformemuloj, Idistoj, ĉesigu niajn interdisputojn kaj laboru konservi la vivon de la lingvo ESPERANTO, kiu, neneigeble, estas la sola vivanta lingvo internacia; la reformojn ni lasu al la lingvistoj, la gramatikistoj, la logikistoj (la Akademio)!

De nun mi akceptas la Esperantan lingvon, tion kio ĝi estas, kaj mi forte laboros por la Esperanta propagando!

Kiam la nuna militego ĉesiĝos, tio estos la plej oportuna tempo por montri al la tuta mondo, ke per la lingvo internacia, ESPERANTO, estas la plej bona vojo al vera, ĉiamdaŭra paco. Venu! Laboru!

Ward Nichols,

Philadelphia, Penna.

THE ESPERANTO ASSOCIATION OF NORTH AMERICA

Central Office, Newton Centre, Mass.

C. H. Fessenden, Sec.

DIRECTORY

President

J. D. HAILMAN
310 So. Lang Ave.
Pittsburgh, Pa

Vice President

DR. B. K. SIMONEK
1669 Blue Island Ave.
Chicago, Ill.

Secretary-Treasurer

DR. C. H. FESSENDEN
Newton Centre, Mass.

Chairmen of Committees

Publications

ERNEST F. DOW
West Newton, Mass.

Examinations

HERBERT HARRIS
10 Henry St.
Portland, Me.

Propaganda

WM. H. HUSE
97 Mammoth Road
Manchester, N. H.

Special Propaganda Fund

REV. J. H. FAZEL
724 Taylor St.,
Topeka, Kans.

Educational Director

PAUL M. SCHUYLER
Pickford, Mich.

En la lasta momento antaŭ ol Amerika Esperantisto iros al la presejo ni ricevas sciigon ke oni translokigos la 11an Internacian Kongreson al San Francisco, kredeble je dato kiu koincidos kun tiu de nia jam anoncita Nacia Kongreso. Ni kore bedaŭras la cirkonstancojn kiuj devigas la forlason de jam faritaj planoj, sed pro la agema komitato, kiu dum pli ol jaro senlace kaj inteligente laboradas por la sukceso de nia propra nacia kunveno, ni ĝojas ke ĝia agado ricevos ne-atenditan sukceson.

Al la kriplitaj asocioj de Eŭropo ni ŝuldas gravan devon. Nia Asocio estos grave respondema al la Esperanta Mondo, kiu je sia horo de bezono konfidas tiom multe al ni. Ne estas espereble ke granda nombro da Eŭropaj samideanoj povos ĉeesti ĉe la okcidenta bordo de nia granda lando, sed al la ĉeestantoj ni montru la gastamecon de Usono, kaj ni helpu la delegitojn ke la aferoj de la Unuiĝo estu saĝe kaj harmonie kondukataj.

Nia nacia Asocio estas farita el Esperantistoj de preskaŭ ĉiulanda deveno, kaj nacia kongreso ĉiam prezentas veran internacian aspekton. Estos triobla motivo al ĉeesto ĉe San Francisco,—la Ekspozicio mem, la nacia kongreso, kaj la internacia. Ĉiu ano faru penadojn esti inter la kongresanoj. Se ĉeesto estas tute neebila ne forgesu ke la aĉetado de kongresbileto multe helpos al la sukceso de la afero kaj la gastigado de la kongresanoj.

Je la nuna momento ni malmulte scias pri programo, preciza dato, k. t. p., sed ni donos plenajn detalojn en nia Maja numero.

Association Notes

Sustaining Members, 1914-1915 (cont'd): H. W. Fisher, Perth Amboy, N. J.

Necrology: Dr. Ella F. S. Stone, Boston, Mass.

STUDENTS ESPERANTO LEAGUE

CLYDE KENNEDY, SEC'Y, PARSONS, W. VA.

Dear Fellow-members:

You may not realize it, but honestly, we SELanoj are getting into a rut,—mind, we're not there yet but we're getting there.

Do you realize that we are an organization of young people banded together for the purpose of pushing the international language? We can offer our members the strength of our national Association, the Esperanto Association of North America, in addition to our own organization, to push this work among other young people; we can offer them a library of Esperanto literature and reference books to be used free of charge; we can offer them the opportunity of becoming acquainted with other Esperantists, both young and old throughout the world; we can offer them assistance in learning Esperanto if such help is desired, by correspondence, and more than all else we can offer them in our League the spirit of fraternity and fellowship which is only obtainable when persons of the same ideas join together in order to push a common cause,—the privilege of cooperating in our work. There are countless young people throughout this country who are already interested in this subject or who would become interested at the slightest effort on your part,—why are they not members of the Students Esperanto League? We want them, and they'll want us as soon as you tell them about our work. Let's give our Secretary a big surprise this next month by sending in some real live new members! Will each member help?

Isabelle McCaffrey

Member, Executive Council, S. E. L.

END OF OFFICIAL PART

WITH THE ESPERANTO CLUBS

(The following little story and translation have been used in the class-work of the Boston Esperanto Society, and are published by request, with the hope that it may help the translation work in other clubs.—Ed.)

THE END OF A SNOWMAN

Copyright, 1915—Clara Ingram Judson

A snow man once lived in a big front yard and had the jolliest times!

You see he was the centre of a big fox and goose game and every noon and every night the neighborhood children came and played around him and made him feel so nicely comfortable and important.

Then sometimes hide and seek was the game they played and he was the home base. Such fun it was to have the boys and girls rush to him and pound him on the shoulder and shout "one! two! three for me!" just as if he was a really truly person!

"I mean to stay here always!" declared the snow man to himself, "there is no sense at all in snowflakes melting and changing and driving about. I have found what I liked to do and mean to be a snow man forever!"

Now that was all very well for the snow man to plan, for of course, snow men can't know very much about things. If he had been very wise he would have known that nothing on earth stays always the same.

But he didn't pretend to be wise—he was only snow.

A big pine tree near by heard the snow man talking and chuckled to himself. "He thinks he can last forever," laughed the pine; "I guess I'll tell him that he'll be lucky to live three days!"

"No, I won't tell him after all," the tree decided on second thought, "for he won't mind so much if he just finds out himself."

(Which shows that trees are sometimes wiser than people.)

So the snow man lived three happy days.

The morning of the fourth day dawned warm and sunny.

By noon the roofs and trees dripped slush and water and the yards were mushy and soft.

"This is a bit tiresome," admitted the snow man; "just standing here isn't as much fun as I thought."

LA FINIĜO DE NEĜHOMO

Neĝhomo loĝis unufoje en granda antaŭa korto, kaj ĝuis la plej gajegajn tempojn.

Vi devas scii ke li estis la centro de granda "vulpo kaj ansero" ludo kaj ĉiun tagmezon kaj ĉiun vesperon la ĉirkaŭ loĝantaj infanoj venadis kaj ĉirkaŭludadis lin, kaj sentigis lin komforta kaj valora.

Tiam, iafaje oni ludadis kaŝludon, kaj li estis la ĉefstacio.

Tia amuzajo estis, kiam la geknaboj ekkuras al li, kaj ekbatas lin sur la ŝultron, kaj ekkrias: "Unu! du! tri! jen por mi!" ĝuste kvazaŭ li estas reala, vera persono.

"Mi intencas resti ĉi tie por ĉiam" la neĝhomo deklaris al si mem; "estas tute sensencaĵo kiam la neĝeroj fluigas, kaj ŝanĝigas, kaj ĉirkaŭflugas. Mi jam lernis kion mi ŝatas fari, kaj mi intencas esti por ĉiam neĝhomo."

Nu, estis tre bone ke la neĝhomo projektu, ĉar, kompreneble, la neĝhomoj ne povas scii tre multe pri tiaj aferoj. Se li estus estinta tre saĝa, li estus sciinta ke nenio sur la tero restas ĉiam la sama.

Sed li ne pretendis esti saĝa—li estis nur neĝo.

Granda pino apude aŭdis la neĝhomon parolanta, kaj interne subridadis al si mem:

"Li opinias ke li daŭros por ĉiam!" ridis la pino. "Eble mi diros al li ke li estos bonŝanca se li daŭros tri tagojn."

"Ne, pripensinte pri ĝi, mi ne informos lin," la arbo decidis je dua penso, "ĉar li ne suferos tiom, se li simple lernos ĝin per si mem."

(Fakto, kiu pravas ke la arboj kelkfoje estas pli saĝaj ol la homoj.)

Tial, la neĝhomo vivis tri feliĉajn tagojn. La kvara mateno tagiĝis varma kaj sunplena.

Je tagmezo le tegmentoj kaj la arboj gutetigis neĝajon kaj akvon, kaj la kortoj estis molajemaj kaj molaj.

"Tio ĉi estas iomete lacigema," konsentis la neĝhomo; "simple stari ĉi tie ne estas tiom da amuzado kion mi supozis."

And he sagged a bit to one side.

As night time came the air grew cooler. The snow man, refreshed by the cold wind, tried to straighten up and be as important as before.

But he couldn't move!

Something was wrong with his left side and he couldn't stand up straight and tall any more.

"Oh, I'm so ashamed," he groaned, "I wish I could hide! I don't want the children to ever see me so lop-sided and crooked."

Some kind little snowflakes heard him talking and felt sorry for him.

"Come on, let's cover him up," they said.

So all through the night they fell upon him, wrapping his crookedness in their soft embrace.

When morning dawned, the snow man was gone. Only a soft heap of fresh snow marked the place where he stood.

"Oh, well," said the pine tree (who was very used to life), "now the children can have the fun of making another snow man!"

Boston "Record"

Kaj li klinetiĝis iom flanken.

Kiam la noktatempe alproksimiĝis, la aero malvarmetiĝis. La neĝhomo, refreŝigita per la malvarma vento, provis rektigi sin, kaj esti tiel valora kiel antaŭe.

Sed li ne povis movi!

Io estis difektita en lia maldekstra flanko, kaj li ne plu povis stari rekte kaj alta.

"Ho, mi tiel hontas," li ĝemis, "Mi deziras kaŝi min. Mi ne volas ke la infanoj iam vidu min tiel klinema flanken kaj malrekta."

Kelkaj bonkoraj neĝeretoj aŭdis lin parolanta, kaj kompatis lin.

"Venu! Ni elkovru lin!" ili diris.

Pro tio, dum la tuta nokto ili falis sur lin, ĉirkaŭvolvante lian malrektecon en sia mola ĉirkaŭpreno.

Kiam la mateno tagiĝis, la neĝhomo forestis. Nur mola amaso da neĝo signis la lokon kie li staris.

"Ho, nu," diris la pino (kiu estis tre kutimita al la vivado), "nun la infanoj povas havi la amuzajon fari alian neĝhomon."

Tradukis, Dr-o D. O. S. Lowell,
En la Boston Esperanta Societo.

LA TAGTEMPO DE LA BELGA STANDARDO

Estas necese ke tiu tago, kiam nia standardo estas tremetonta kiel simbolo de ameno kaj de dankemo en ĉiuj francaj manoj, estu tago de espero kaj gloro por la tuta Belgujo.

Ni forgesu momente nian teruran mizeregon, niajn kamparojn la plej belajn, la plej produktemajn el Eŭropo tiom difektitajn ke ĉio, kion oni diras pri tio, ne povas imagigi rabodezertigon kiu ŝajnas neriparebla. Ni forgesu, se eble, la virinojn, la geinfanojn, la gemaĵjunulojn, la senkulpulojn, la pacifistojn mortiĝitajn milope, kies la kalkulo miregos la mondon, kiam estos rompita la terurega barilo malantaŭ kiu okaziĝas tiom da kaŝataj abomenaĵoj. Ni forgesu tiujn kiuj mortas pro malsato en nia lando sen rikoltoj, sen domoj, metode perforte devigata pagi, elrabadata kaj premagata ĝis la lasta guto de l'vivo. Ni forgesu la lastan parton de nia popolo dispelitan tra la vojoj de l'ekzilo, vivantan per la publika bonkoreco kiu, tiom frata, tiom amena ke ĝi vidigu sin estas tamen tiom peza al manoj inter ĉiuj laboremaj, kiuj neniam konis la pezon de l'almazo. Ni fine forgesu niajn lastajn urbojn minacatajn, la plej belajn, la plej fierajn, la plej karegajn, tiujn kiuj formas la vizaĝon mem de l'patrujo, kaj kiujn nur miraklo povus

ankoraŭ savi. Ni forgesu unuvorte le plej grandan malfeliĉegon kaj la plej protestindan maljustecon de l'historio por nur pripensi pri la liberigo kiu alproksimiĝas. Ne estas tro frue por ĝin saluti. Ĝi jam estas en ĉiuj pensoj same kiel en ĉiuj koroj. Ĝi estas jam en la aero kiun ni spiras, en ĉiuj okuloj kiuj ridetas al ni, en ĉiuj voĉoj kiuj nin aklamas, en ĉiuj manoj kiuj aletendiĝas al ni skuiĝantaj palmobranĉojn; ĉar estas efektive la admiro de l'tuta mondo kiu nin liberigas.

Morgaŭ ni revenos en niajn hejmojn. Ni ne ploros se ni ilin retrovos ruinigitajn. Ni konos tagojn de heroa malriĉeco; sed ni sciiĝis ke la malriĉeco ne malĝojigas la animojn kiujn ĉirkaŭas granda amo kaj kiujn nutras nobla penso. Ni revenos fiere, regeneraciitaj en Eŭropon regeneraciitan, reunigitaj de belega malfeliĉo, purigitaj de la venko kaj senigitaj je malnobletaĵoj kiuj nebuligis la virtojn malvigligitajn en ni mem kaj kiujn ni ne konis. Ni estos perdintaj ĉiujn bienojn kiuj pereas, sed kiuj renaskas tiom facile kiom ili pereas. Interŝanĝe ni estos akirintaj tiujn kiuj ne plu mortos en niaj koroj. Niaj okuloj estis fermataj je multe da aferoj, ili estas malfermataj je horizontoj pligrandigitaj. Niaj rigardoj multimis forlasi niajn riĉaĵojn, nian malgrandan bonstaton, niajn kutimetojn. Ili apartiĝis el la tero kaj nun atingas suprojn kiujn ili ne estis ankoraŭ ekvidintaj. Ni ne konis nin mem, ni ne amis sufiĉe nin unuj la aliajn; ni lernis koni nin en la miro de la gloro kaj nin ami en la doloriga fervoro de la plej granda sin oferdono kiun popolo estu iam plenuminta. Ni estis forgesontaj la heroajn virtojn, la tute liberajn pensojn, la eternajn ideojn kiuj regas la homaron. Ne nur ni hodiaŭ scias ke ili estas, sed ni sciiĝis la universon ke ili ĉiam triumfas, ke nenio malvitiĝas tiom daŭre kiam la honorsento estas sendifekta, kiam la amo vivas, kiam la animo ne cedas; kaj ke plej abominindaj potencoj neniam venkos la idealajn fortojn kiuj estas la feliĉeco, la gloro kaj la nura kaŭzo por ke la homo estu.

MAETERLINCK

Kun la permeso de la aŭtoro tradukis
L. DeMarcy, Leĝoscienca Licenciato
Beauvais, Francujo.

Pesimisto—La plej bona sorto por ia homo estas: ne esti naskita; sed tio al iu malofte okazas!

Ho Ho

Astronomia Profesoro—Ĉu oni iam estas eltrovinta ion sur Venuso?

Studento—Nenion, juĝante per ŝiaj portretoj.

Penna. Punch Bowl, trad. W.H.H.

LA VIRO KUN HAKILO POR AKRIGI

De Benjamin Franklin

Kiam mi estis knabo, mi rememoras ke unu malvarman vintran matenon, alparolis al mi ridetanta viro kun hakilo sur la ŝultro.

“Mia beleta knabo,” diris li, “ĉu via patro havas akrigan ŝtonon?”

“Jes, sinjoro,” diris mi.

“Vi estas bonega vireto,” diris li. “Ĉu vi permesos al mi akrigi la hakilon per ĝi?”

La komplimento, ‘bonega vireto’ tre plaĉis al mi. “Ho jes, sinjoro,” mi respondis; “ĝi estas en la laborejo.”

“Kaj ĉu vi havigos al mi, mia viro,” diris li, frapetante al mi la kapon, “iom da akvo varmega?”

Kiel do mi povis rifuzi? Mi kuris, kaj baldaŭ alportis al li kaldronon plena da akvo.

“Kiom da jaroj vi havas kaj kio estas via nomo?” daŭris li, ne atendente respondon. “Mi estas certa ke vi estas unu el la plej bonegaj junuloj kiujn mi iam estas vidintaj. Ĉu vi turnos por mi la turnilon dum kelkaj minutoj?”

Ree la flato plaĉis min, kaj kiel malgranda malsaĝulo mi laboradis kaj dolorige mi pentis tiun tagon. Ĝi estis nova hakilo, kaj mi laboris kaj laboradis ĝis lacegiĝo. Oni sonorigis le lernejan sonorilon, sed mi ne povis foriri. Miaj manoj jam vezikiĝis, kaj la hakilo ankoraŭ ne estis sufiĉe akra. Post longa tempo, tamen, ĝi akriĝis, kaj la viro turniĝis al mi, dirante,

“Nu, vi friponetulo! Vi forestu al la lernejo; kuregu, alie vi ĝin pentos!”

“Ho ve!” pensis mi, “estas sufiĉe malbone, tiun ĉi malvarman tagon, turni akrigan ŝtonon, sed nun estas tro multe ke li nomu min friponetulo.”

Tiu okazo eniris profunde en mian cerbon, kaj ofte mi ĝin pripensis. Kiam mi vidas komerciston kiu estas tro ĝentila al aĉetonto, petante al li trinki brandon dum li ĵetas la vendaĵojn sur montratablo, pensas mi: Tiu viro havas hakilon por akrigi.

Kiam mi vidas viron kiu flatas la popolon, kiu deklaras grandan aliĝon al libereco, sed kiu private estas tirano, mi pensas: Atentu, bona popolo! Tiu homo devigus al vi turni akriĝajn ŝtonojn. Kiam mi vidas viron kiun popolamaso altigis en oficon per partia spirito, viron tute sen kapablo por lin fari respektinda aŭ utila, Ho ve! mi pensas, trompita popolo! Vi estas kondamnita dum kelka tempo turni akrigan ŝtonon.

El la angla tradukis

F. H. Battey.

NOVAJ LIBROJ

La Cindrulino de Aleksandrio, prezo 15 cendoj, trad. J. L. Stanyan. La Usona Esperantistaro ŝuldas multon al nia fervora samideano Stanyan, kiu estas tradukinto, kopio-leganto, kompostisto, presisto, kaj pres-pruv-leganto de ĉi tiu libro. Lia unua alveno en la kampon de eldonistoj klare montras ke ni povos esperi ke estonte al ni ne mankos provizo de malgrandaj, malkaraj libretoj, tiel multenombraj en la Eŭropaj landoj, kaj tiel malmultaj en nia propra lando.

La rakonto mem estas interesplena kaj entute bone tradukita. Pro la deviga multobligo de funkciadoj de la eldonanto estas troveblaj kelkaj preseraroj kaj kelkaj eraroj de gramatiko kaj sintakso kiujn li estus facile eltrovintaj en la verko de alia persono.

Arte kaj meĥanike la libreto estus inda je pli granda kaj pli sperta eldonejo kaj kiel la unua provo de nova metiisto ĝi estas mirindaĵo.

La eldono konsistas nur el kelkaj centoj da kopioj, kaj el tiuj nur limigita provizo estas disponebla de la A. E. Co. Kiam la Eldonejo Stanyan'a estos fama, ĝia unua eldonaĵo estos multoble pli valora ol la kelkaj cendoj je kiuj ĝi nun estas aĉetebla.

Vera Okazintaĵo

Post malgranda familia disputo la patro demandas la 9-jaran Friĉjo:

“Ĉu ne, vi helpas min?”

Friĉjo rigardas malkaŝe unue la patron, poste panjon.

“Nu,” diris panjo, “vi helpas al mi, Friĉjo, ĉu ne?”

Friĉjo (ŝanceligante) post profunda ĝemo: “Mi restas neŭtrala!”

El “Germana Esperantisto.”

Sensenca Amerikano
Ekflugis en aeroplano,
Sed dum li klopodis
La motor' eksplodis.
Trovita estis nur mano.

W.H.H.

THANATOPSIS

de
WILLIAM CULLEN BRYANT

AL tiu, kiu amas la Naturon
Sufiĉe por komunikiĝi kun ŝi
En ŝiaj eksterformoj, ŝi parolas
Diversalingve: por la gajaj horoj
Ŝi havas voĉon ĝojan kaj rideton
Kaj elokventan belon; dum ŝi glitas
En la malhelajn revojn kun balzamo
De dolĉa simpatio, kiu baldaŭ
Plifaciligas ilin. Kiam pensoj
Pri la maldolĉa fina horo venos
Inkube al vi en vian spiriton,
Kaj bildoj nigraj pri la agonio,
Pri l' mortotuko kaj la ĉerkkovrilo
Kaj senspireco de l' malvasta tombo
Tremigos vin ĝis naŭzo de la koro,
Eliru sub ĉielon la liberan,
Aŭskulti la instruojn de l' Naturo,
Ĉar el ĉirkaŭe — el la ter' kaj akvoj
Kaj profundaj' aera — fluas voĉo:

“Ankoraŭ nur malmultaj tagoj pasos,
Antaŭ ol vin la ĉiovida suno
Ne trovos plu en tuta sia kurso;
Nek en malvarma tero, kien oni
Kadavron vian palan metis larme,
Nek en amplekso oceana, estos
La formo via. Tero, vin nutrita,
Alprenos vian ŝelon, por refari
En sian specon; kaj vi mem, perdinte
Aspekton homan, individuecon,
Iros miksiĝi kun la elementoj;
Vi estos frato de l' sensenta roko
Kaj de la koto, kiun kamparano
Elplugas kaj surpaŝas. Jen la kverko
Disradikiĝos tra restaĵoj viaj.

“Sed ne al via lasta ripozejo
Vi iros sola, — nek povus deziri
Liton pli grandiozan. Vi kuŝiĝos
Kun patriarkoj de l' infana mondo, —
Kun reĝoj, la potencaj de la tero, —
La saĝaj, bonaj, — kun la belaj formoj
Kaj viziuloj de la estinteco,
Ĉiuj en unu ĉerkujeg'. La montoj,
Rokripaj kaj antikvaj kiel suno;
La valoj inter ili, revopacaj;
La praarbaroj; la riveroj, kiuj
Majeste fluas, kaj la riveretoj,
Herbejojn verdigantaj; ĉirkaŭ ĉio
La griza vastegaĵo oceana:

Jen ĉiuj nur solenaj ornamajoj
De la tombego homa! L' ora suno,
Planedoj, tuta l' apartenajaro
De la ĉiel' senfina brilas super
Malgajaj la loĝejoj de la morto,
En la silenta daŭro de jarmiloj.
Ĉiuj paŝantoj sur la tersupraĵo
Nur malmultego estas en komparo
Kun la dormantoj en la subteraĵo.
Per la flugiloj de Mateno pasu
Trans la dezertosablojn Barkajn, aŭ
Vin perdu en la seneliraj boskoj,
Kie ondigas Oregon-rivero,
Aŭdante nur la sian ondigaĵon, —
Jen ankaŭ tie loĝas la mortintoj!
Kaj milionoj en tiuj solejoj
Depost komenco de la jarpasado
Kuŝiĝis por la lasta dormo, — tie
Mortintoj regas solaj! Tiel vi
Ripozos; kaj ne ĝenu vin, ke eble
Vi devos en silento vin disigi
De la vivantoj, — ke amik' nenia
Vin ploros. Ĉar la tuta spirularo
Dividos vian sorton. Gajaj ridos
Post la foriro via, seriozaj
Zorgplene laborados, ĉiu ajn,
Kiel antaŭe, ĉasos sian celon
Fantoman; tamen ĉiuj ĉi forlasos
Gajaĵon sian, siajn zorgokupojn
Kaj venos dormi kun vi. Dum forglitos
La longa epokaro, la homidojn —
La junan en printempo de la vivo,
Kaj la plenaĝan en lia floreco,
Patrinon kaj knabinon, kun la dolĉa
La suĉinfano kaj la grizhara viro —
Apud vin kuŝigados posteuloj

“Ho, tiel vivu, ke kiam l' alvoko
Vin igos sekvi la sennombran aron,
Marŝantan al la pala regno ombra,
Ke ĉiu prenu sian loĝolokon
En la silenta domo de la morto,
Vi iros ne kiel la minosklavo,
Skurgate en karceron noktan, sed,
Subapogate de fidela fido,
Aliros vian tombon kiel iu,
Kiu littukojn ĉirkaŭ sin volvante,
Kuŝigas sin por ĝui belajn sonĝojn.”

Tradukis Herbert M. Scott,
Moundsville, W. Va.

LA ELEKTRO ESTAS LA FUNDAMENTO DE LA TUTA KREITARO

Iom de la Historio

La doktrinon de la agado de ŝargita sfero moviĝanta, kaj la kva-zaŭa inerteco de elektra ŝarĝo ekkomencigis Prof. J. J. Thomson per gravega artikolo en la "Philosophical Magazine," aprilo 1881. Tiu artikolo estas unu el la plej rimarkindaj fizikaj disertacioj de la nuna tempo.

Prof. Thomson estis instiginta al tiu studado per la grandiozaj eksperimentoj, precipe de Sir William Crookes, kaj aliaj, faritaj antaŭ la jaro 1879.

En la jaro 1891 Sir William Crookes plue klarigis tiujn eltrovaĵojn, kaj liaj eksperimentoj alkondukis al pli bona kono de la elektro, kaj eĉ faras iom komprenebla la elkonsiston de la materio.

Malnova kaj Nova Atomaj Teorioj

Ni volas ekkomenci per la atomo. Ni ĉiuj lernis pri atomoj en la lernejo, tiel ke ni ĉiuj scias kaj komprenas, aŭ imagas scii kaj kompreni, ke atomo estas la plej malgranda, ne plue dividebla partumo de la materio.

Tamen, Prof. Sir Oliver Lodge diras: "La sola parto de atomo kiun oni ĝis nun povis analizi, estas tiu malgrandeta, sed gravega partumo de ĝia maso, kiu donas al ĝi elektran ŝarĝon, kaj sekve ĥemian interkombinemon kaj radioforton."

Kiel oni rimarkas, laŭ la nova atoma teorio, ni jam dividas la atomon je diversaj partoj.

Elektronoj

Sekvante mi parolos iom multe pri "elektronoj". Atomo de materio kun ĝia ŝarĝo estas "iono"; la ŝarĝon sole konsideratan, sen tia atomo, oni nomas "elektrono." Elektrono tial estas tute senmateria koncepto. Kiel oni vidas, se ni sekvadas tiun senmaterian studadon pri la elektro, ni eniros la tiel nomitajn okultajn regionojn, kiuj, kompreneble, ankaŭ estas dedividoj de la Kreita Kosmo, el kiu ĉio elvenas. Tio enkondukos nin en la okultan mondon, pri kiu mi aldonos malmultajn vortojn je la fino.

Kiel jam dirite, la sola parto de la atomo, kiu estas ĝis nun analizita, estas ĝia elektra ŝarĝo. Se oni demandas, el kio la cetera parto konsistas, oni nur povas difinite diri, ke tio estas dependa je la naturo de la ĥemia elemento, kiun oni konsideras. Alivorte, kio estas atomò, oni ankoraŭ ne scias.

Sed hipoteze, ni volas esplori la plej simplan atomon, tiun de hidrogeno, kaj ni trovos:

1. La ĉefa parto de atomo povas esti ordinara materio (kio ajn kompreno estu komprenata per tiu kutima, nenion diranta frazo), kunligita kun sufiĉa pozitiva elektra ŝarĝo (kio ajn tio estu) por neŭtraligi la negativajn elektronojn, kiuj sendube ekzistas en ĉiu atomo.

2. Aŭ, la maso de atomo povas konsisti el multego da pozitivaj kaj negativaj elektronoj, kuntenataj per reciproka altireco, aŭ en stato de malsimpla orbita movado, aŭ en iu statika interrilita pozicio.

3. Aŭ la atoma maso povas esti kunmetata de nedividebla unuo de pozitiva elektro, kiu eble estas, por tiel diri, sfera maso de gelatino, en kies centro naĝas samvalora nombro da pintaj elektronoj. Ĉi tiuj elektronoj verŝajne distribuigas ringforme, kaj orbite turniĝas ĉirkaŭ la centro per forto alcentra.

Ĉi tiu hipotezo klarigas multajn fenomenojn fizikajn, ekzemple, ĝi komprenigas la vastan kvanton da interatoma energio; ankaŭ la iafojan transŝanĝon de unu elemento je alia. Tamen, ĝi ne ankoraŭ estas tute akceptita teorio.

Alian aspekton de la cetera parto de la atomo oni povus alpreni. Tio estas:

4. Ke ĝi konsistas el ia intertekstado de pozitiva kaj negativa elektro, formanta kontinuan mason nedivideblan je unuoj, en kies centro apartaj elektronoj movadas laŭ leĝoj jam observitaj pri atomoj.

5. Kvina aspekto de atomo estus, ke ni konsideras ĝin kiel centran "sunon" kun tre densega pozitiva elektro en la centro, kaj multego da negativaj elektronoj ĉirkaŭturniĝantaj ĝin laŭ astronomiaj orbitoj.

Ĉi tiu estas la malplej kontentiga teorio.

Antaŭ ol daŭrigi, ni devas mallonge konstati, ke pozitivaj elektronoj neniam estas apartigintaj, kaj tial, aparte ilin oni ne povis ĝis nun elstudi.

Aliflanke, la negativajn oni funde esploris, oni konas iliajn ecojn kaj movadojn. Por plena klarigo ni nek havas la tempon, nek spacon, nek necesas fari ĝin rilate al la temo jen starigita. Jen ni nur konstatas kelkajn eltrovaĵojn sciencajn. Ŝajnas tute nature, ke se ni alprenos la teorion pri "negativaj" elektronoj, ni nepre devas akcepti almenaŭ hipotezon pri "pozitivaj."

Tamen, en la aktiva vivo ni ne agas per atomoj "per se," sed per fizikaj korporoj atome kunmetitaj. En la antaŭa parto ni konsideris la atomon de hidrogeno; same rezonante, ni trovos, ke la aliaj tiel nomitaj elementoj ankaŭ konsistas el pozitiva kaj negativa elektro, la sola, sed grava diferenco estas, ke la nombro de la elektronoj, aŭ la kvanto elektra estas malsam nombra aŭ malsamkvanta en la diver-

saj elementoj. (Ŝajnas al mi, ke ni intencas diri: malsamnombra en la sama spaco. Pri tio en la "Resumo.")

Hemia Altireco

Ni nun volas esplori la sekvojn ĝis kiuj oni alvenos, se ni imagas, ke ĉiuj atomoj de la materio konsistas el la samaj fundamentaj unuoj, kaj estas kunmetitaj de sumoj da difinita nombro de diversgrupitaj ŝarĝoj, pozitivaj kaj negativaj. Ke la vera forto de ĥemia altireco estas la elektro, oni scias de longa tempo. Vera ĥemia altireco okazas inter du atomoj, kiam ĉiu el ili havas aŭ unu, aŭ pli ol unu ekstran, ne kontraŭvaloran elektronon. Tia atomo havas centralan forton, per kiu ĝi povas sin alligi al aliaj atomoj, kaj formi parojn, aŭ ĥemian kombinson kun ili. La probableco estas, ke la negativa ŝarĝo estas la plua, kaj ke la pozitiva mankas. Tiel, kiam la parigo okazas, la plua ŝarĝo plenigas la mankan lokon en la alia atomo, kaj tiamaniere kompleta kaj neŭtrala molekulo naskiĝas.

Molekula Altireco

Estas alia, ne ĥemia kuniĝo, kiun oni nomas "molekula altireco." Ĉi tiu havas lokon inter atomoj, kiuj ne posedas ionan, aŭ kroman ŝarĝon, ĉiu atomo estas tute neŭtrala, kaj konsistas el parigitaj grupoj da elektronoj. Je modera distanco inter parigitaj elektronoj la forto de altireco estas preskaŭ nenio. Sed je malgrandegaj distancoj tiu forto fariĝas grandega. Fine, tiu altireco preskaŭ fariĝas nedistingebla de ĥemia kombino, escepte, ke la alteniĝo estas malforta alteniĝo ĉe multe da punktoj, anstataŭ fortega alteniĝo sole ĉe unu punkto.

De tiu vidpunkto molekulaj fortoj estas elektraĵoj, same kiel ĥemiaj fortoj; sed ili havas lokon inter ĥemie saturigitaj molekuloj, kaj estas kaŭzitaj de la interagado aŭ malproksima influo unu sur la alian, de parigitaj elektronoj trans molekulaj distancoj.

Resumo

Dirite per malmultaj vortoj, la tuta materio estas elkonstruita el molekuloj; el ili konstruiĝas ia ajn fizika korporo; la molekuloj, je ilia vico, konsistas el atomoj, kaj ĉi tiuj estas estigitaj de elektro, pozitiva kaj negativa.

Sir Oliver Lodge diris en sia "Romanes Parolado" en la jaro 1903, paĝo 12: (La antaŭe cititaj diraĵoj estas pli novaj.)

"Estas ensorĉa la konjekto, ke la elektronoj starigas la fundamenton el kiu la tuta materio estas kunmetita. Imagi, ke 700 elektronoj, 350 pozitivaj kaj 350 negativaj, intertavolitaj kaj interkatenitaj kvaŝaŭ teksaĵo en stato de perforta movado por produkti konstantan alrilatan pozicion per la influo de decentriga inerteco kaj per siaj elektraĵoj fortoj, starigas atomon de hidrogeno; tio vere estas revo sorĉiga.

“Deksesoble tiu nombro, 11200 da elektronoj, en alia konstanta grupaĵo, naskas atomon de oksigeno; dek ses mil da ili, 16000, faras atomon da natrio; 100,000, atomon da bario; kaj 160,000, atomon da radiumo.

(Kiu scias la valentecon da la ĥemiaj elementoj povas por si mem kalkuli la nombron necesan por iu elemento. —La tradukinto.)

“Laŭ jena vidpunkto, la fundamenta ŝtofo aŭ substanco (pro manko de pli bona vorto) el kiu la tuta materio konsistas, estas ĉiam la sama, kaj ne alia ol la elektro, je sumo da egala nombro da pozitivaj kaj negativaj ŝarĝoj elektraj.”

Tiel kaj tial la tuta kreitaĵaro fundamente estas la elektro en stato de perforta movado aŭ vibrado.

Quod Erat Demonstrandum.

Aldono

Mi nun volas elĉerpi kelkajn vortojn el la nove okazinta parolado de Sir Oliver Lodge ĉe Birmingham, al la anaro de la “Brita Asocio por Promocio de la Scienco.” Ĉe la fino de jena parolado, li diris:

“Homoj kaj Fratoj! Ni estas la zorgantoj de la vero de la Fizika Universo laŭ scienca esploro. Ke ni estu fidelaj al nia zorgaĵo! La radikoj de vera religio estas profundigataj en la homa koro kaj en la realeco de aferoj. Ne estas surprize, ke per niaj metodoj ni ne komprenas..... Mi estas unu el tiuj, kiuj pensas, ke la sciencaj metodoj ne estas tiom cellimigataj, kiom oni opiniis. Mi opinias ke sciencaj esplormetodoj povas esti pli larĝe aplikataj, kaj ke oni povas pristudi la psikajn regionojn, kaj leĝe ordigi la eltrovaĵojn..... Por pravigi min mem kaj miajn kunlaboristojn, mi devas konstati mian konvinkon, ke okazintaĵojn, kiujn oni nomas “okultaj,” oni povas ekzameni kaj ordigi laŭ sciencaj metodoj. Jam ekzamenitaj faktoj konvinkis min, ke memoro kaj afekcio ne estas tiom ligitaj al la materio, ke sole kun kaj per ĝi ili sin povas elmontrigi ĉi tie kaj nune; ke individueco daŭrigas trans la korpura morto. * * ”

(Plej grandparte elĉerpita el la verkoj de Sir Oliver Lodge)

Tradukis, A. Mayer,
Washington, D. C.

“Kiom da mono Smith ricevas ĉiusemajne?”

“Ho, iafoje lia edzino permesas ke li tenu unu dolaron, kaj aliafoje ŝi donas du al li.”

Tradukis W.H.H.

CLUB DIRECTORY

BERKELEY, CALIF.

Berkeley Esperanto-Rondo, Berkeley H. S.
A. S. Vinzent, Sec'y, 2429a Ellsworth St.,
Meets every Monday, 8.00 P. M.

CHICAGO, ILLS.

La Gradata Esperanto-Societo, Dvorak Park
Fr. Kovarik, 2502 S. Kedzie Ave., Sek.
La Esp. Oficejo, 1669 Blue Island ave.
Fino R. Votlučka, 1539 W. Jackson Blv. Sek.
Kunvenas 2an kaj 4an sab. ĉiumonate.

CINCINNATI, OHIO.

Cincinnati Esperanto Soc., 629 Vine Street.
A. F. McKinney, Sec. L. B. Harrison Hotel.

CLEVELAND, OHIO.

La Zamenhofa Klubo.
Fino L. B. Weber, Sek., 2036 W. 48th St.

NEW YORK (Bronx) N. Y.

Bronx Esperanto Society, Morris H. S.
C. C. Coigne, Sec'y, 243 Bedford Pk. Blvd.

NEW YORK, (Manhattan) N. Y.

The New York Group, Wash. Irving H. S.,
Jos. Silbernig, Sec'y, 240 E. 19th St.

PORTLAND, ME.

Portland Esperanto Society, Trelawny Bldg.,
Herbert Harris, Sec'y, 10 Henry St.

ROCKFORD, ILLS.

Skandinava Esperanto-Instituto, 417 7th St.
Joseph Johnson, Sec'y, 2315 Parmele St.

WORCESTER, MASS.

Worcester County Esperanto Society
Business Institute, every Friday, 8.00 P. M.

? ? ? ?

In response to our request for an English translation of the Hawaiian words "A hiki i ka hooni aka ana. 6 Eka 6 91-100 Kh huinaha," we have received the following answer:

"The measurements of the surveyor is six acres and six 91-100ths of an acre of the whole."

We are indebted to Mr. Chas. B. Wells of New York City for his trouble in securing this translation for us.

Nova Signalo de Kapitulacio

Kiam Germana soldato decidas ke estas necese kapitulacii al Franco, li nek montras blankan flagon, nek fordonas sian glavon. Li sidiĝas kaj deprenas siajn botojn. La Germanoj kutime havas multe pli bonajn piedvestojn ol la Francoj, kaj la Franca soldato nepre devigas interŝanĝon de botoj kiam li havas la bonŝancon kapti Germanon. La Germanoj jam eksciis la fakton kaj multfoje, kompanioj ektrovante ke estas necese kapitulacii, eksidiĝas kaj komencas depreni siajn botojn je la alveno de la Francoj.

Tradukis el "The American Boy"

Iamo.

Vizitanto (malsata)—Kiam vi tagmanĝos?

Terura knabo—Tuj kiam vi foriros.

N. Y. Times, tradukis W. H. H.

Date

A. S. Vinzent, Treasurer,
Tutpacifika Esperanta Kongreso
San Francisco, California.

I the undersigned desire to become a member of the Tutpacifika
Esperanta Kongreso and enclose

check	}	to cover the following;
money order		
transpagilo		

....Congress Card (s)@.\$5.00.....\$

....Helpkongresa Card (s) .@.\$2.50.....

\$.....for....room (s)@.\$5.00.....

Guarantee Fund \$

Please reserve in my name....room (s) in
private family
hotel at about \$....
apartments

per day, said reservations to begin
(date)

Name
(Mr., Mrs., or Miss)

Address

City State

Iu diris ke nia antaŭa Prezidanto Taft estas unu el la plej ĝentilaj
homoj en la mondo.

"Kiel?" demandis amiko.

"Ĉar, kiam mi estas antaŭ ne longe en tramo ĉe Cincinnati antaŭ
ol S-ro Taft iĝis la Prezidanto, kelkaj sinjorinoj eniris en la tramon,
kaj S-ro Taft donis sian seĝon al tri el ili."

A. W. Lansing.

ORDER BLANK

The American Esperantist Co., Inc., West Newton, Mass.

Please send me at once, to above address, the books, etc., checked below, for which I enclose the sum of \$.....

Name

Address

.....
 Year's subscription to the monthly magazine,
 AMERIKA ESPERANTISTO, \$1.00

COMPLETE GRAMMAR OF ESPERANTO (Kellerman),
 with vocabularies, \$1.25 postpaid

Combination of one year's subscription to AMERIKA
 ESPERANTISTO with copy of COMPLETE GRAMMAR
 OF ESPERANTO, \$2.00

Send me also

Complete catalog of Text-books and Literature

10c.

APPLICATION FOR MEMBERSHIP

Fill out this application legibly and mail to Dr. C. H. Fessenden, General Secretary, The Esperanto Association of North America, Newton Centre, Mass.

I hereby apply for membership in The Esperanto Association of North America, and indicate by placing X in the column at the right the extent to which I will be able to cooperate in the work of said Association.

Name

Address

.....
 Active Membership, 50 cents enclosed

Special Membership, \$2.50 enclosed

Sustaining Membership, \$10.00 enclosed

I shall be glad to assist in the work of propaganda, and wish you
 to notify the nearest propaganda leader of the Association

A C O

THE LATEST ESPERANTO GAME

EVERYBODY'S PLAYING IT!

Finest Quality Cards. Complete Directions for Playing
50c

THE AMERICAN ESPERANTIST COMPANY, Inc.
West Newton, Mass.

JUST SAY

“Send me a Coupon Ticket”

The easy, practical, economical way to
buy books

\$5.50 for \$5.00

The American Esperantist Co., Inc.
West Newton, Mass.

ESPERANTO LITERATURE

MADE IN AMERICA

AND

THE REST OF THE WORLD

Below will be found a selected list of the best Esperanto books, originals and translations, to help you in enlarging that growing Esperanto library.

Have you read :

Alegorioj el la Naturo	.20	Mia Nuna Sintenado pri Apendicito	.10
La Bruna Lilio	.06	Mirinda Amo	.75
Diversaĵoj	.45	La Mopso de Lia Onklo	.15
Du Rakontoj	.11	La Morto	.25
Dua Kreinto	.05	La Nevo Kiel Onklo	.28
Ehoj el Manila	.35	Patrino Anserino	.15
En Rusujo per Esperanto	.45	PRINCO VANC'	.35
Esperantaj Prozaĵoj	.60	(cloth, gold-stamped)	.75
Ginevra	.25	Rakonto kaj Aventuro	.10
Ĝis la Revido	.05	Robinsono Kruso (boards)	.50
Julio Cezaro	.50	SEP RIDOJ	.25
Karlo	.15	SUB LA MEZNOKTA SUNO	.35
Kiel Plaĉas al Vi (art paper)	.35	(cloth)	.50
La Kolomba Premio	.10	Tradukoj Tri	.20
Kondukanto al la Stacia Pilkludo	.15	Travivaĵoj de Ro ŝo	.70
Mallonga Biografio de Henry Fawcett	.25	Tra l' Silento (parchment)	.40
Manifesto de la Komunista Partio (cloth)	.50	Virineto de la Maro	.35

THE AMERICAN ESPERANTIST CO., Inc.

WEST NEWTON, MASS.

De la studenta periodo, kiam bona fortepiano estas plej alte grava al la muzika progresado de la infano, ĝis la fojo de granda muzika kapableco—la “Emerson” Fortepiano egalos al ĉiu postulo. La “Emerson” tono estas distingiga kaj ĝia famo nacie konata.

Vendistoj en ĉefaj urboj kaj urbetoj.

Petu katalogon.

Emerson Piano Company

Fondita 1849

Boston, Massachusetts